

Caput medusae

Group 10

ที่มาของการค้นพบโรคหรือกลุ่มอาการ

Caput medusae มักเป็นอาการผิดปกติที่เกิดขึ้นกับผู้ป่วยโรคตับแข็งซึ่งเกิดได้สองลักษณะคือ อาการที่เกิดจากการทำงานของตับลดลง และ อาการที่เกิดจากความดันเลือดผิดปกติซึ่งความผิดปกติในข้อสองส่งผลให้เกิดอาการตับและเส้นเลือดขอด และมีน้ำขังในช่องท้อง 1500 มิลลิลิตร และตรวจพบภาวะท้องมานทางหน้าท้องและอาจตรวจพบอวัยวะบวมด้วย

Caput medusae เป็นพยาธิสภาพที่เกิดจาก ความดันเลือดใน Portal สูงขึ้นผิดปกติ ส่งผลให้การไหลเวียนเลือดของ portal ผิดปกติด้วย การไหลเวียนผิดปกตินี้ทำให้เลือดในระบบ Portal ไหลย้อนกลับเข้าสู่หลอดเลือดดำที่สะดือและปรากฏให้เห็น Caput medusa ความดันของหลอดเลือด Portal เกิดขึ้นเนื่องจากปริมาณเลือดที่ไหลเข้ามาในหลอดเลือดเพิ่มขึ้น ซึ่งเป็นผลมาจากหลอดเลือดมีการอุดตันของก้อนเลือดที่เกิดขึ้นภายในหลอดเลือดและเพื่อต้องการให้เลือดไหลผ่านไป ได้ หลอดเลือดฝอยจึงพยายามงอกทะลุผ่านลิ้นเลือดส่งผลให้ก้อนลิ้นเลือดเกิดรูขึ้น ทำให้เลือดไหลผ่านได้อีกครั้ง เรียกกระบวนการนี้ว่า “Recanalization” จึงกล่าวได้ว่า Caput medusa หรือหลอดเลือดดำโป่งพองที่หน้าท้องนี้เกิดขึ้นจากการ Recanalization ของหลอดเลือดดำ

ที่มาของการตั้งชื่อ

Caput medusae เป็นคำทางการแพทย์ที่ใช้เพื่ออธิบายลักษณะที่เส้นเลือดดำที่ทำการโป่งพองซึ่งปรากฏให้เห็นชัดเจนที่ผนังหน้าท้องหรือช่องท้องเป็นลักษณะที่เส้นเลือดมีทิศทางมาจากสะดือ และจะบิดเป็นรูปร่างคล้าย หัวเมดูซ่า (medusa) จึงเป็นที่มาของ Caput medusae เป็นสัตว์ประหลาดในตำนานเทพเจ้ากรีกโบราณที่ศีรษะจะเป็นงู เพราะพยาธิสภาพของหลอดเลือดดำที่ปรากฏมีลักษณะดังกล่าว

สาเหตุ

เกิดจากโรคตับแข็ง ซึ่งเกิดได้จากหลายสาเหตุโดยสาเหตุอื่นๆ จะต้องทำให้ตับมีการอักเสบเรื้อรังนานๆเป็นปีจนทำให้เนื้อตับตายลง เกิดแผลเป็น มีเนื้อเยื่อพังผืดแข็งแทรกในตับ สาเหตุที่สำคัญที่พบในประเทศไทย คือ

1. สุรา เกิดขึ้นหลังดื่มสุราปริมาณมากติดต่อกันเป็นเวลานานๆเป็นปี
2. ไวรัสตับอักเสบ บี ซี ดี แต่ที่พบมากในประเทศไทย คือ บี และ ซี เท่านั้น
3. ยา สารพิษ รวมทั้งยาพิษบางชนิด
4. ปัจจัยเสี่ยงอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง

อาการ และการวินิจฉัย

- ผู้หญิง อาจมีอาการประจำเดือนขาดหรือมาไม่สม่ำเสมอ มีหนวดขึ้น หรือมีเสียงแหบแห้งคล้ายผู้ชาย
- ผู้ชายอาจรู้สึกมึนโตและเจ็บ อันตะผ่อดัว บางคนอาจสังเกตเห็นฝ่ามือแดงผิดปกติ หรือมีจุดแดงที่หน้าอก หน้าท้อง
- วินิจฉัยจากประวัตินำไปสู่การเป็นตับแข็ง เช่นดื่มสุราจัดหรือมีประวัติป่วยด้วยโรคตับอักเสบเรื้อรัง วินิจฉัยจากอาการที่ปรากฏ เช่น อาการท้องมาน ตัวและตาเหลือง วินิจฉัยโดยการเจาะเลือด ตรวจตับด้วยคลื่นเสียงความถี่สูง(Ultrasound) ตรวจตับด้วยเอกซเรย์คอมพิวเตอร์ (Spiral Computer Tomography) ตรวจตับด้วยคลื่นแม่เหล็กไฟฟ้า (MRI=Magnetic Resonance Imaging) การส่องกล้องตรวจภายในช่องท้อง (Laparoscopy) และการตรวจชิ้นเนื้อตับทางพยาธิวิทยา (ด้วยกล้องจุลทรรศน์)

ภาพแสดงอาการของ Caput medusae ซึ่งมีลักษณะเส้นเลือดดำที่ทำการโป่งพองบริเวณท้อง

ที่มา :

<http://medinfo.psu.ac.th/pr/MedBoard/readboard.php?id=279>

“ผลงานนี้เป็นส่วนหนึ่งของการเรียนการสอนในรายวิชา
พยาธิวิทยา (405213) ปีการศึกษา 2555”

กลุ่ม 10

1. นางสาวสุธารัตน์ เตชะมา 54471769
 2. นายสุทินนท์ ธรรมมา 54471790
 3. นายสุรัชฌาย์ จิตต์ชื่น 54471813
 4. นางสาวหทัยชนก ปัจฉิมบุรณ์ 54471844
 5. นางสาวอัจฉรา มุลแก้ว 54471929
 6. นายธนากร ออมสิน 54472377
 7. นางสาวนุชิตา สีสินลา 54521952
 8. นายฉัตรพล รัตนินิจ 54522157
- คณะสาธารณสุขศาสตร์ อภิมัยชุมชน

Reference

- พ.ว.วรุณี เจริญศิริ.2556. อาการของโรคตับแข็ง. (ออนไลน์).
แหล่งที่มา
: <http://www.bangkokhealth.com/index.php/health/health-system/gastro/1619-%E0%B8%AD%E0%B8%B2%E0%B8%81%E0%B8%B2%E0%B8%A3%E0%B8%82%E0%B8%AD%E0%B8%87%E0%B9%82%E0%B8%A3%E0%B8%84%E0%B8%95%E0%B8%B1%E0%B8%9A%E0%B9%81%E0%B8%82%E0%B9%87%E0%B8%87.html>. 26 มกราคม 2556
- ไม่ทราบชื่อผู้แต่ง.2556.ชาย43ปีมีหลอดเลือดดำโป่งพองที่หน้าท้อง.(ออนไลน์)แหล่งที่มา :
<http://medinfo.psu.ac.th/pr/MedBoard/readboard.php?id=279>
- ไม่ทราบชื่อผู้แต่ง.2556.โรคตับแข็งคนไม่ดื่มเหล้าก็เป็ได้.
(ออนไลน์)แหล่งที่มา : <http://health.kapook.com/view6442.html>
- ไม่ทราบชื่อผู้แต่ง.2556.การวินิจฉัยว่าเป็นโรคตับแข็ง
(ออนไลน์)แหล่งที่มา :
<http://hopelife.igetweb.com/index.php?mo=3&art=193036>